

Bratři a sestry,

dnešní podobenství nám dává nahlédnout do poměrů starověkého hospodaření. Je to podobenství o službě a zase trochu jiný pohled na ni. Neznámý člověk má hospodářství a na něm pracují otroci. Ano, je tam skutečně otrok a nejen služebník. To slovo je nám bližší, protože přece v otrokářském systému nežijeme.

Když se řekne otrok, tak se nám možná vybaví to, co je naší době časově nejbližší - a sice bavlníkové plantážích někde v Texasu v 19. století. Otroka tam dělala jeho barva kůže a to, že byl násilím odveden odkudsi z Afriky. Poměry z Chaloupky strýčka Toma. Otrokářství spojené s rasismem.

Ten otrok, o kterém se mluví v našem textu, jím byl ale z jiného důvodu – a sice proto, že byl zadlužen. Ano, pro své dluhy se mohl člověk v Ježíšově době stát snadno otrokem. Svou otrockou prací svůj dluh splácel. Jen a pouze postupně vracel to, co si vypůjčil, protože to nebyl schopen splatit hotově a sám. Představa, že by tento zcela bezprávný služebník přišel z pole a jako první si hned nárokoval jídlo a pití, byla zcela absurdní. Ani není nutno mluvit o tom, s jakou reakcí svého pána by se setkal.

Proč ale je vůbec nutné o něčem takovém mluvit? Vždyť tohle vše je úplně jasné! Je jasné, že otrok přichází z pole udřen, ale ještě musí obsloužit svého pána, nežli bude mít nárok na stravu sám. Je to jenom služebník. Raději se přidržme tohoto výrazu. Náš Pán mluví ke svým učedníkům. I vy konáte službu na tom mém poli, na té mé vinici. A když ji konáte, pak ji dělejte bez reptání, bez ztěžování si, ale taky si za svou službu nic nenárokujte. A nečekejte uznání a projevy vděčnosti. Místo toho řekněte: Jsme jenom služebníci a učinili jsme jen to, co jsme byli povinni učinit.

I v současnosti bychom našli paralely. Ani dnes přece se neděje to, že by šéf každý den po práci děkoval svým podřízeným za to, co vykonali. Je to přece jejich povinnost.

Jsme jenom služebníci. Ano, to taky říkáváme i my. To, co konám, je jen moje povinnost. Ale práce a služba není jen něco, co se týká zaměstnaneckého poměru. Mnoho věcí přece děláme dobrovolně a ve volném čase. Tady už to není tak samozřejmé, že nikdy nečekáme vděk nebo uznání. Tady už není tak samozřejmé říci, že jsem jenom služebník a konám jen to, co je moje povinnost... Podvědomě přece chceme, aby nás někdo aspoň občas pochválil ... Srovnáváme se s druhými. Aspoň někdy a nějak. Třeba ve sboru jsem skoro denně, o spoustu věcí se starám a náhrada za mě by se hledala jen těžko. Jiní nedělají zdaleka to, co já....

Jsme jenom služebníci. V originále ale čteme ještě jedno slovíčko, které ekumenický překlad vypustil. A sice je tam: „Tak i vy, když učiníte vše, co vám bylo přikázáno, řekněte: Jsme jenom služebníci **neužiteční**, učinili jsme to, co jsme byli povinni učinit.“

Služebníci neužiteční. Proč tam to slovo je? Nezní nadbytečně? Opravdu, až takoví služebníci jsme? Neužiteční? A doslova to znamená dokonce: nepotřební, služebníci k ničemu? Prostě marní? Přesto právě tohle si máme o sobě říci. Jsme služebníci, kteří svému Pánu netvoří žádný zisk navíc, žádnou nadhodnotu. Tím, že sloužíme, tím jenom vracíme to, co do nás bylo vloženo. Tím jen splácíme svůj dluh vůči Bohu. Tak jako ten starověký služebník splácel dluh vůči svému pánu a majiteli – minimálně do okamžiku, kdy byl jeho dluh umořen a smazán.

Nejspíše se nám to nepřijímá snadno. Mohli bychom vypočítávat to všechno, co jsme po sobě zanechali, co se nám kde podařilo a ono to funguje a jde dál a bez nás by to ani nebylo; říkáme si, kolik jsme třeba lidí navštívili, povzbudili, kolik cukroví napekli pro DD – a v nedávném kázání jsme si to pověděli, jak je důležité a zcela podstatné, že se můžeme jeden o druhého opírat, pomáhat si, prostě sloužit si navzájem ... tak jacípak služebníci neužiteční ...

Nepřehlédněme jeden důležitý okamžik v té větě, kterou nám Pán říká: Řekněte: „Jsme jenom neužiteční služebníci.“ Pán mluví v přímé řeči: řekněte si to vy sami u sebe a pro sebe. On sám takto svoje učedníky neoznačí. Neřekne: Vy jste neužiteční služebníci a jste mi na houby, ale - poté, co vše vykonáte, tak namísto toho abyste se poplácávali po ramenou, jak jste dobří, tak si právě tohleto povězte sami k sobě. Služebníci neužiteční jsme ...

Ano, to je totiž dobré a potřebné abychom si tohle uvědomili a řekli – a třeba právě po práci, po službě unavení a hladoví. I poté, co máme pocit, že jsme svou práci a službu odvedli tak, jak nejlépe jsme mohli – právě tehdy si řekněme: svou službou lidem i Bohu jenom splácíme svůj dluh, nic víc. Někdy máme pocit přesně opačný - a sice, že ti druzí dluží nám. A možná i Hospodin sám. Ale pokud budeme sami u sebe pociťovat tohle, pak budeme tak leda naštvaní a zatrpklí. Ale služba konaná s vědomím, že jsem nakonec přece jen pře Bohem služebníkem neužitečným, pak je zatím mnohem větší svoboda....

A ještě jedna věc je v tom podobenství řečena. Pán řekne tomu svému služebníku: „Přistoj se k obsluze, dokud se nenajím a nenapiji, **potom budeš jíst a pít ty ...**“ Služebník, který pracuje v domě svého pána, má jednu jistotu, a sice jistotu hmotného zabezpečení. Ví, že i když svou službou netvoří hmotný zisk pro svého pána, ale jen splácí to, co je dlužen, tak přesto se nají a napije. Nebude trpět hladem ani žízní. V tom domě svého pána bude mít svoje místo. Bývalo tomu v Ježíšově době i tak, že mnozí služebníci, když svou službou dluh umožnili, požádali o to, aby v pánově domě mohli zůstat až do konce života. A stali se tak členy rodiny, jinak by neměli kam jít....

Shrňme si to tedy: Služebníci neužiteční jsme. I když konáme svoji službu dobře a svědomitě a chválu si zasloužíme, je lepší, sám sebe nahlédnout takto s pokorou. To, co konáme, není pro naši slávu, ale je to pro slávu Boží. A nejenže máme všichni svoje dluhy lásky k Bohu i bližním, které splácíme. Troufám si říci, že ten náš dluh před Bohem ještě narůstá. A místo toho abychom tvořili zisk pro svého Pána, tak nám ještě rostou úroky a penále. Naštěstí je tu náš Pán se svou milostí a odpuštěním. Je to Pán, který nás zve, abychom se stali jeho, abychom byli součástí jeho rodiny. Jeho dům je domem vzájemné služby, ale taky

lásky a milosti. Jeho dům je domem, kde nikdo nemá nedostatek a kde každý smí po té své službě slyšet: **Pojď, i ty teď budeš jíst a pít.** A nejen to. Dokonce se role úplně obrací – a on sám je ten, kdo obsluhuje a rozděluje pokrm. A je všeho dost pro všechny. Amen.

Modlitba. *Pane, víme, že jsme dlužníky před tebou a svoje dluhy lásky ani nikdy nesplatíme. A přece nás máš rád, přece s námi počítáš. A zveš nás ke stolu. Pojď, i tebe zvu, tak jez a pij. Vše je připraveno. Amen.*